

Pozměňovací návrh

poslanců prof. Ing. Mgr. Martina Dlouhého, Dr., MSc., Ing. Jany Bačíkové, MBA, Mgr. Marie Jílkové, MUDr. Víta Kaňkovského a Mgr. Ing. Pavly Pivoňky Vaňkové

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

(sněmovní tisk 704)

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V čl. I části první se za bod 34 vkládá nový bod 34a, který zní:

„34a. V § 88 se na konci písmene k) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno l), které zní:

„l) respektovat a chránit soukromí, integritu a důstojnost osob, kterým poskytují sociální službu.“.

2. V čl. I části první se za dosavadní bod 47 vkládají nové body 47a a 47b, které znějí:

„47a. V § 107 odst. 2 písm. u) se slovo „nebo“ zrušuje“.

„47b. V § 107 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno w), které zní:

„w) nesplní povinnost respektovat a chránit soukromí, integritu a důstojnost osob, kterým poskytuje sociální službu, podle § 88 písm. l).“.

3. V čl. I části první se za dosavadní bod 49 vkládá nový bod 49a, který zní:

„49a. V § 107 odst. 5 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní:

„e) 300 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. w),“

Dosavadní písmena e) a f) se označují jako písmena f) a g).“.

4. V čl. I části první se za dosavadní bod 51 vkládá nový bod 51a, který zní:

„51a. V § 108 písm. d) bodu 3 se text „v)“ nahrazuje textem „w)“.“.

5. V čl. VII části čtvrté Účinnost písmenu a) se za číslo „17“ vkládá text „34a, 47a, 47b, 49a a 51a,“.

ODŮVODNĚNÍ

Z Ústavního pořádku ČR i mezinárodních závazků plyne obecně zákaz mučení a jiných zmíněných forem špatného zacházení. Základním předpokladem pro účinnou ochranu je adekvátní právní úprava zakazující špatné zacházení ve všech formách a efektivně jej postihující. Úmyslné zásahy do lidské důstojnosti a tělesné integrity v podobě mučení či jiných násilných forem by měly být postihovány prostředky trestního práva, tj. trestním zákazem takového chování. Naopak nedbalostní formy, u nichž není následkem újma na zdraví, trestní zákoník neumožňuje podřadit pod některou skutkovou podstatu některého trestného činu, mj. i s ohledem na subsidiaritu trestního postihu. I tyto případy je nicméně stát povinen postihovat a zabránit jejich opakování v budoucnu. Nelidské či ponižující zacházení může mít v praxi různé formy. Může jít např. o verbální ponižování, urážky, strkání a třesení, neposkytnutí doprovodu na toaletu, nezajištění ochrany před pádem, napadením či krádeží, záměnu léků, poskytování nedůstojného oděvu či ponechávání v něm, zakazování či znemožňování partnerského života či zásahy do soukromí, které nejsou nezbytné, nezajištění pobytu venku, hromadné sprchování a jiné zásahy do důstojnosti člověka.

Povinnost poskytovatele bude spočívat především v respektování lidských práv klientů jím poskytované služby. Jde nejen o jejich lidskou důstojnost a tělesnou integritu, ale i soukromí, rozvoj rodinného života či další práva jako svoboda pohybu, pobytu, projevu, vlastnické právo a další. Respektování znamená, že poskytovatel služeb nebude do těchto práv svých klientů zasahovat a umožní jim jejich nerušený výkon. Vedle toho však bude mít povinnost uvedená práva i aktivně chránit. To bude znamenat činit opatření k naplnění těchto práv a k jejich ochraně před vlivy ze strany dalších osob, které by do nich mohly zasáhnout, konkrétně svých zaměstnanců. Poskytovatelé sociálních služeb by tedy měli přijmout veškerá opatření nutná k tomu, aby v jejich zařízeních ke špatnému zacházení či k jinému porušování práv klientů nedocházelo, tj. formulovat příslušné povinnosti svých zaměstnanců a kontrolovat jejich plnění. Zároveň by však měli vytvořit ve svých zařízeních důstojné prostředí, kde se jejich klienti budou cítit dobře a kde nebude docházet k výše popsaným či jiným zásahům do jejich práv. Za tímto účelem musí zajistit i např. dostatečné prostory s adekvátním materiálním vybavením, dostatečné personální kapacity z hlediska kvantity i kvality apod. Indikátorem pro něj mohou

být standardy kvality i jiné standardy pro poskytování sociálních služeb, metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí a další podobné dokumenty.

Navrhuje se stanovit přestupek za porušení výše uvedené povinnosti až do 300 000 Kč dle závažnosti porušení.

Nová povinnost poskytovatelů se navrhuje s odloženou účinností k 1. lednu 2026.

Platné znění části zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením změn navrhovaných tiskem 704/0 a **pozměňovacím návrhem k němu:**

§ 88

Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni

a) zajišťovat dostupnost informací o druhu, místě, okruhu osob, jimž poskytují sociální služby, o kapacitě poskytovaných sociálních služeb a o způsobu poskytování sociálních služeb, a to způsobem srozumitelným pro všechny osoby,

b) informovat zájemce o sociální službu o všech povinnostech, které by pro něho vyplývaly ze smlouvy o poskytování sociálních služeb, o způsobu poskytování sociálních služeb a o úhradách za tyto služby, a to způsobem pro něj srozumitelným,

c) vytvářet při poskytování sociálních služeb takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociální služby, naplňovat jejich lidská i občanská práva, a které zamezí střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele sociální služby,

d) zpracovat vnitřní pravidla zajištění poskytované sociální služby, včetně stanovení pravidel pro uplatnění oprávněných zájmů osob, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby,

~~e) zpracovat vnitřní pravidla pro podávání a vyřizování stížností osob, kterým poskytují sociální služby, na úroveň služeb, a to ve formě srozumitelné pro všechny osoby,~~

e) zpracovat a zveřejnit vnitřní pravidla pro podávání a vyřizování stížností,

f) plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociální služby, vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociální služby a hodnotit průběh poskytování sociální služby za účasti těchto osob, je-li to možné s ohledem na jejich zdravotní stav a druh poskytované sociální služby, nebo za účasti jejich zákonných zástupců nebo opatrovníků a zapisovat hodnocení a jeho výstupy do písemných individuálních záznamů,

g) vést evidenci žadatelů o sociální službu, se kterými nemohl uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby z důvodů uvedených v § 91 odst. 3 písm. b),

h) dodržovat standardy kvality sociálních služeb,

i) uzavřít s osobou smlouvu o poskytnutí sociální služby, pokud tomu nebrání důvody uvedené v § 91 odst. 3,

j) v případě, že poskytují sociální službu podle § 48, přednostně poskytnout sociální službu dítěti, kterému byla soudem nařízena ústavní výchova, výchovné opatření nebo předběžné opatření,

k) neprodleně písemně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uvedenému v § 92 písm. a) ukončení poskytování pobytové služby sociální péče osobě, která se může bez další pomoci a podpory ocitnout v situaci ohrožující její život a zdraví, pokud tato osoba s takovým oznámením souhlasí,

l) respektovat a chránit soukromí, integritu a důstojnost osob, kterým poskytují sociální službu.

* * *

§ 107

(1) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poskytuje sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování podle § 78 odst. 1.

(2) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel sociálních služeb dopustí přestupku tím, že

a) neposkytuje sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí o registraci podle § 81 odst. 2,

b) nevede záznamy podle § 88 písm. f),

c) nevede evidenci žadatelů o sociální službu podle § 88 písm. g),

d) odmítne s osobou uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby v rozporu s § 91 odst. 3,

e) použije opatření omezující pohyb osob v rozporu s § 89 odst. 1 až 3,

f) nepodá informaci o použití opatření omezujících pohyb osob podle § 89 odst. 5,

g) nevede evidenci nebo neumožní nahlížení do evidence podle § 89 odst. 6,

h) neohlásí úmrtí oprávněné osoby, které poskytovala pomoc, podle § 21a odst. 2,

i) nesplní lhůtu k podání žádosti o zrušení registrace podle § 82 odst. 3 písm. d) nebo odst. 4,

j) nesplní oznamovací povinnost podle § 88 písm. k),

k) nezašle ve stanovené lhůtě údaje uvedené na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5,

l) neoznámí ve stanovené lhůtě změny údajů podle § 82 odst. 1,

m) nesplní ve lhůtě stanovené ministerstvem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci nebo nepodá písemnou zprávu o jejich plnění podle § 98 odst. 5,

n) nesplní ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek podle § 82a odst. 2,

o) stanoví za poskytnutí sociální služby vyšší úhradu, než je maximální výše úhrady stanovená prováděcím právním předpisem,

- p) uzavře smlouvu, která neobsahuje náležitosti smlouvy podle § 91 odst. 2,
- q) nesdělí ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem údaje podle § 85 odst. 7,
- r) nevede evidenci podle § 91c,
- s) nezpracuje nebo nezveřejní vnitřní pravidla pro podávání a vyřizování stížností podle § 88 písm. e),**
- t) nesplní některou z povinností pro vyřizování stížností podle § 99a odst. 3,**
- u) neposkytne součinnost ministerstvu při prověření vyřízení stížnosti podle § 99b odst. 2, nebo**
- v) neodstraní ve lhůtě stanovené ministerstvem nevyhovující stav nebo nepodá písemnou zprávu o splnění této povinnosti podle § 99b odst. 6, nebo**
- w) nesplní povinnost respektovat a chránit soukromí, integritu a důstojnost osob, kterým poskytuje sociální službu podle § 88 písm. l).**

(3) Podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel sociálních služeb dopustí přestupku tím, že poruší povinnost mlčenlivosti podle § 100 odst. 2.

(4) ~~Zdravotnické zařízení, které poskytuje sociální služby podle § 52, zařízení~~ **Zařízení** pro děti vyžadující okamžitou pomoc⁶⁹⁾, dětský domov a speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu se dopustí přestupku tím, že neohlásí úmrtí oprávněné osoby, které poskytovalo pomoc, ve lhůtě stanovené v § 21a odst. 2.

(5) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b), c) a l),
- b) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a), d), f), g), h), p) ~~a r)~~, **r), s) a t)** a odstavce 4,
- c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. i) až k), m), o) a q) a odstavce 3,
- d) 250 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. e),
- e) 300 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. w),**
- e) f) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. n), u) a v),**
- f) g) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1.**

§ 108

Přestupky podle tohoto zákona projednávají

- a) krajská pobočka Úřadu práce, jde-li o
 1. přestupek podle § 106 odst. 1, kterého se dopustí zaměstnanec státu zařazený do krajské pobočky Úřadu práce,
 2. přestupek podle § 106 odst. 3 a 4,
 3. přestupek podle § 107 odst. 2 písm. h) a § 107 odst. 4,
- b) obecní úřad obce s rozšířenou působností, jde-li o přestupek podle § 106 odst. 1, kterého se dopustí zaměstnanec obce,
- c) krajský úřad, jde-li o

1. přestupek podle § 106 odst. 1, kterého se dopustí zaměstnanec kraje nebo zaměstnanec poskytovatele sociálních služeb, kterému krajský úřad vydal rozhodnutí o registraci,
2. přestupek podle § 107 odst. 1,
3. přestupek podle § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q) a § 107 odst. 3, kterého se dopustí poskytovatel sociálních služeb, kterému krajský úřad vydal rozhodnutí o registraci,

d) ministerstvo, jde-li o

1. přestupek podle § 106 odst. 1, kterého se dopustí zaměstnanec státu zařazený do ministerstva, nebo zaměstnanec poskytovatele sociálních služeb, kterému ministerstvo vydalo rozhodnutí o registraci, a přestupek podle § 106 odst. 2,
2. přestupek podle § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q), kterého se dopustí poskytovatel sociálních služeb, kterému ministerstvo vydalo rozhodnutí o registraci,
3. přestupek podle § 107 odst. 2 písm. b) až g), j), m), o), p) ~~a r~~, r) až **v) w**).

* * *

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025, s výjimkou ustanovení

- a) čl. I bodu 17, **34a, 47a, 47b, 49a a 51a**, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2026,
- b) čl. I bodů 9 a 53 až 55, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2027, a
- c) čl. I bodů 2 až 6, 8, 10, 15, 29, 30, 36, 38, 39, 48 a 52 a čl. V bodů 2, 4, 8 a 9, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2029.